

מתחברים לתורה ויהדות

שלום לעם

לנוער ישראל

אפאי את פאלמ

878

פרשת בחוקותי, כ' באייר תשע"ט | 25 במאי 2019

מנוחת הטרקטור <
סיפור לשבת

העלון מוקדש לכבוד חתן בר המצווה דוד עמר נ"י

מבט אל החיים

נעילה עצמית

אבינועם הרש

כולם ידעו שמעולם לא נולד קוסם כל כך מרשים ונערץ כמו הארי הודיני - האדם היחיד שהתהדר בכך שהוא מסוגל לפרוץ ולהשתחרר מכל מחסום אפשרי שקיים אי פעם.

בפעם אחת הודיע הודיני הקוסם הגדול, שהוא מוכן לעמוד באתגר הגדול שהעמיד בפניו ראש עיריית פריז, מר קנטונה כשאמר לו שהעם הצרפתי כולו מחכה לראות האם הוא יוכל להשתחרר מהחליפה המיוחדת שהכינו בשירות הביטחון הצרפתי שהורכבה במיוחד מקשרים שנבנו מסיבי פלדה וברזל. במות הוקמו במיוחד לקראת האירוע ופרסום נרחב של האירוע הופץ בעיתונים הגדולים ביותר בצרפת.

אחרי שהסתיימה הכנת החליפה המיוחדת קרא ראש שירות הביטחון לראש העיר, מר קנטונה ואמר לו בביטחון: "אדוני, תראה בעצמך את החליפה הזאת. אין מצב בעולם שהארי הודיני, הבן אדם שטוען שהוא הקוסם הגדול ביקום יצליח לצאת מכאן! מילה שלי!"

ביום האירוע ישבו ראש שירות הביטחון לצד מר קנטונה, שניהם חיככו ידיים בהנאה וחיכו לראות איך הודיני הקוסם הגדול והגאוותן מתרסק ומושפל לפני כולם.

שעת השין הגיעה. הודיני עלה על הבמה. הזרקורים הופנו אליו ארבעה אנשי ביטחון מיוחדים ניגשו והלבישו את החליפה המיוחדת עליו. כעת עשרות אלפי האנשים שהגיעו במיוחד למחזה עצרו את נשמתם: האם יצליח הודיני לעשות את הבלתי יאמן ולהשתחרר מהחליפה. השעון החל לתקתק לאחור

והודיני החל במשימתו, בהתחלה ולתדהמת כולם הוא שחרר את ידו. לאחר מכן הוציא גם את ידו השנייה. ראש שירות הביטחון הצרפתי החל להחליף צבעים מרוב הלם ומבוכה. מר קנטונה הסתכל עליו במבט כועס ואמר לו: "הרי הבטחת לי במיוחד

שהוא לא יוכל להשתחרר מהחליפה המיוחדת שהכנתם".

"נכון אדוני" ענה לו ראש שירות הביטחון: "מעולם אף אחד לא הצליח להשתחרר לפני כן מהחליפה הזאת. אין לי מילים. אני לא יודע מה להגיד לך!".

כעבור עשר דקות נוספות אנחת תדהמה נפלטה מהקהל, הודיני עשה את הבלתי יאומן והצליח להשתחרר מהחליפה המיוחדת. מחיאות כפיים סוערות לא הצליחו לטשטש את המבוכה של ראש שירות הביטחון הצרפתי. הודיני הודה לקהל וביקש ממנו: "קדימה אנשים! אתם מוזמנים להעמיד בפניי את האתגר הגדול ביותר שאי פעם חלמתם עליו. מי יכול לאתגר אותי?".

אף אחד מהצופים לא שם לב לאדם נמוך קומה שמיהר לגשת למר קנטונה ולבקש את תשומת ליבו. מדובר היה באחד מחוקרי המוח הגדולים ביותר שפעלו בצרפת: פרופסור אוליביה פרנסואה שהיה בין היתר גם ידידו הטוב של ראש עיריית פריז: "תשמע" הוא אמר לו: "חשבתי על רעיון מבריק שלדעתי אין מצב שהודיני הקוסם 'המהולל' יוכל להתגבר עליו".

מר קנטונה השיב לו בספקנות: "אל תיפגע ידידי, אבל ראש שירות הביטחון כבר הבטיח לי באופן חגיגי שהוא יעמיד אתגר להודיני ושנינו נאלצנו לבלוע את הכובע. לדעתי מדובר באמת בקוסם בעל יכולות על אנושיות ואולי הגיע הזמן שפשוט נודה בזה..."

"הבלים!" ביטל פרופסור אוליביה את דבריו של מר קנטונה המופתע: "הרעיון שלי הרבה יותר פשוט ואם יורשה לי הרבה יותר מבריק. תקשיב

טוב איך הוא אמור לקרות: אנחנו נכניס את הודיני לתא מיוחד בכלא ונגיד לו שבנינו את התא השמור ביותר שאי פעם קיים בעולם. לאחר מכן נסגור את הדלתות אבל לא ננעל אותם. הודיני יתחיל לנסות ולפתוח את המנעול אבל יודע מה יקרה? כלום. כי הדלת בכלל לא תהיה נעולה”

מר קנטונה הרהר ברעיון ולפתע אורו עיניו: “תשמע, זה רעיון באמת נהדר! אנחנו בעצם נעשה לו תרגיל שמעולם לא נעשה לו, נעמיד בפניו אתגר שבעצם יהיה רק בראשו!”.

”בדיוק כך” השיב פרופסור אוליביה בחיוך. וכך החלה התוכנית של השניים לרקום עור וגידים. האתגר הוצע כמובן להודיני: “בעוד חודש ימים מעכשיו, ייבנה במיוחד עבורך תא מיוחד עם דלת מפלדה שתורכב במיוחד בשבילך. המשימה שלך תהיה לפתוח את תא בית הכלא בתוך שעה ולהשתחרר ממנו...”

הודיני כמובן הסכים למשימה. כמו בפעם שעברה התקשורת הובאה בסוד העניינים וכעבור חודש בשעה עשר בבוקר החל ניסיון ההיחלצות של הודיני. מיד שנכנס לתא שלף מחגורת מכנסיו מפתח סודי שנהג להסתיר באופן קבוע. הודיני החל במיומנות לשחק עם חור המנעול אלא שלמרבה תדהמתו כלום לא קרה. זיעה החלה להיגרג מפניו. לחץ החל לעטוף אותו: מה קורה כאן? בחיים לא קרה לו מקרה כזה! שעות הזמן החל לתקתק. הודיני ניסה וניסה אבל שום דבר לא עזר לו. כעבור שעה נפל הודיני מרוב תשישות על הרצפה ונכנע: הוא הודיע שהוא לא הצליח לפרוץ את האתגר. פרופסור אוליביה ניגש להודיני מעברו השני של התא, חיך אליו ובדחיפה קלה פתח את הדלת. רק כעת הבין הודיני את התרגיל וכיצד עבדו עליו. הדלת מעולם לא הייתה סגורה אלא רק בראש שלו הוא היה בטוח בנעילתה...

*

לכולנו יש מכשולים ואתגרים בחיים שלנו. חלקם אמיתיים אבל חלקם הגדול שנראה לנו בלתי עביר אינו נמצא אלא בראשנו. הצעד הראשון להשתחרר מהכלא של עצמנו הוא לפתוח את המנעולים שנמצאים אך רק במוחנו. ■

אין קיצורי דרך

מי שבוחר לא להשקיף,
אלא רק להנות מעמלם של אחרים,
שלא יתפלא כשלא יטאר בידו כלום.
(מדור סיפור צעיר)

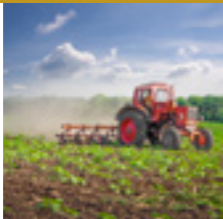

סיפור לשבת

מנוחת הטרקטור

שמחה פשיטיק

זה היה טרקטור גדול וישן. אבל צחי לא ויתר עליו ולא התכוון לעשות זאת מתישהו: "הטרקטור הזה הוא ירושה מאבא שלי", הסביר לכל מי שביקש לשמוע. "גם אם יציעו לי תמורתו מיליון דולר - לא אסכים למכור אותו!" הוא הוסיף לתאר באוזני השומעים את ייחודיותו של הטרקטור, את המנוע העוצמתי שבו הוא ניחן, את תיבת ההילוכים המעולה, ואת הביצועים המדהימים שמפיק הטרקטור מקרבו.

צחי אהב את הטרקטור בכל נפשו ומאודו. עבודתו כחקלאי - לא הייתה קלה כלל. אולם הנסיעה על הטרקטור האהוב עליו החייתה את נפשו ונתנה לו כוח לקום מדי בוקר לעמל המפרך של עיבוד האדמה, חרישתה, זריעתה וקצירת היבול שלה. "אם לא הטרקטור שלי", התבטא לא פעם, "כבר מזמן הייתי פורש מהעבודה הזאת".

ואז הגיע עופר. כלומר, הוא היה שם תמיד, מסתובב בין הרגליים ודורש תשומת לב, אבל כשהוא גדל דיו, החליט צחי שהוא כשיר ומתאים לעזור לו בעבודתו הקשה. עופר היה בנם של השכנים, אלא שהוא היה יתום מאב, ואמו לא הייתה בקו הבריאות. הוא הסתובב בחוסר מעש מבוקר ועד ערב, וצחי, שריחם עליו, החליט להעסיק אותו. הוא פנה לעופר ביום מן הימים: "מה דעתך לעזור לי קצת עם החקלאות? קצת עזרה לא תזיק לי". עופר התלהב מהרעיון. "אין בעיה, צחי", השיב בשמחה. "אעזור לך ככל שאוכל. אסע עם הטרקטור ואחרוש את האדמה". אך אז הפכו פניו של צחי לרציניות. "אני לא יכול לתת לך לנהוג על הטרקטור", אמר לו. "אתה הרי

יודע שמדובר בטרקטור האהוב שלי, שקיבלתי מאבא שלי בירושה. צריכים להתנהג איתו בעדינות, להכיר אותו, לדעת איך לנהוג בו. קשה לי לתת לך לנסוע עליו".

כאן התחיל מסע שכנועים ארוך ומייגע, בו הפציר עופר בצחי שיסכים לתת לו לנהוג בטרקטור. "אני אשמע לכל ההוראות שלך",

הבטיח. "אשמור על הכללים ואסע בזהירות. אל תדאג, צחי. רק תן לי להשתמש בטרקטור". לאחר ימים מלאי שכנוע - ניאות צחי לבקשת עופר היתום. בחיל וברעדה התחיל להרצות באוזניו אודות כללי השימוש בטרקטור, ולבסוף אמר: "והחשוב מכל - עליך לדעת שהמנוע שלו מתחמם אחרי נסיעה של חמש שעות. לכן חייבים לעצור, לדומם מנוע ולתת לו קצת להתקרר. תזכור את זה, כי אחרת ייהרס המנוע וכל הטרקטור הולך לפח. אין היום חלקי חילוף לכלי הזה".

יומיים לאחר מכן נראתה דמותו המאושרת של עופר, בתוך תא הנהג של הטרקטור הישן. הוא נהנה מכל רגע של נהיגה. כל כך נהנה, עד ששכח את אזהרתו של צחי השכן הטוב. או אולי לא שכח, אלא שלא התגבר על עצמו. כך מצא אותו צחי לאחר חמש שעות נסיעה, והוא חורש עם הטרקטור בשדה הרחב. "אמרתי לך שלא לנסוע אתו יותר מחמש שעות!" קרא צחי לעברו. "אבל צחי", לא הבין עופר, "יש עוד הרבה עבודה כאן בשדה! בסך הכול אני עוזר לך". צחי התעקש: "תרד מיד מהטרקטור ותדומם את המנוע!" בפנים חמוצות עשה עופר כהוראת השכן וירד מהטרקטור בצעדים כעוסיים.

למחרת - חזר הסיפור על עצמו. עופר, שהחל לאהוב את הנהיגה בטרקטור בכל מאודו, לא ויתר הפעם. גם כאשר קרא לו צחי שוב ושוב, הוא המשיך לנסוע ולחרוש את השדה, כביכול לא שמע את דבריו. ברוב חוצפתו לקח

עופר את מפתחות הטרקטור, הניחם בכיסו והלך עמם לביתו, נוטל מצחי את היכולת לשלוט על הטרקטור החביב שלו. עוד מספר ימים המשיך הדבר להתרחש מדי יום ביומו, כאשר עופר נוסע עם הטרקטור מעל לכמות השעות המומלצת וצחי רואה ועיניו כלות, אובד עצות.

ואז זה קרה. הייתה זו שעת לילה מאוחרת, קרובה יותר לבוקר. ריח חרוך עלה באפם של יושבי הבית, שניצב סמוך ונראה לשדה החקלאי. כל מי שישן - התעורר בעקבות הריח העז. גם עופר התעורר משנתו בבהלה והביט בחלון חדרו. המחזה שראה החריד אותו עד עמקי נשמתו: השדה עולה באש! הוא קם בבהלה ורץ לשלוף את צינור כיבוי האש ממקומו, יודע כי זהו רעיון אווילי, שכן שטח השדה הנו גדול מאוד, כזה ששום זרנוק לא יוכל לו. בעודו רץ לנסות ולהציל, נטל לידיו פלאפון במטרה לחייג את המספר של שירותי הכיבוי.

חסר נשימה הגיע לגבול השדה הבעור. שם עמד צחי ובכה כמו תינוק. "אל תבכה, צחי", ניסה להרגיע את השכן המסור. "הנה אני מחייג למכבי האש, הם יבואו להציל את השדה שלך". אבל צחי לא הפסיק לבכות. הוא נענע בראשו בשלילה ולקח את הפלאפון מידיו של עופר. "אתה לא מבין בכלל", אמר. "אני הדלקתי את האש..." עופר הנדהם ביקש לצעוק, אך צחי המשיך: "ראיתי שאין לי שליטה עליך וידעתי שהטרקטור שלי בסכנה. לכן נאלצתי לשרוף את השדה, ובלבד שהטרקטור שלי לא יתקלקל, כי אם זה היה קורה - היחסים בינינו היו מתדרדרים. עכשיו, כשלא יהיה לך שדה לעבוד בו - הטרקטור האהוב שלי יוכל לנוח..."

*

קשה לקרוא את המילים בפרשה: "אז תרצה הארץ את שבתותיה - תשבות את אשר לא שבתה בשבתותיכם בשבתכם עליה". הקב"ה מעדיף להגלות את עמו האהוב מארצו, ובלבד שלא ימשיכו לעבור על מצוותיו. הוא רוצה להציל את היהודים מעצמם - על כן הוא "מכריח" אותם לשבות בשמיטה. והלוואי שנשמור את המצוות מבלי שיכריחו אותנו... ■

סיפור צעיר

אין קצוירי דָרָף

הַמְלֵךְ רָאָה בְּכֹף פְּרוֹיֶקְט חָשׁוּב מִמְדָּרְגָה רֵאשׁוֹנָה. הוּא הִקְצִיב לְכֹף תַּקְצִיב בְּעַל שְׁבַע סְפָרוֹת, הוּא הִשְׁקִיעַ בְּמִשְׁיְמָה חֲדָשִׁים אַרְכִּים שֶׁל בְּרוּרִים, וּמָנָה לְשֵׁם כֹּף אֶת הַטּוֹבִים שְׁבִינְעֻצִיו פְּדִי לְהַבְטִיחַ שֶׁהַמִּשְׁיְמָה תַעֲלֶה יָפֵה. הִיָּה זֶה הַטְּרַקְלִין הַמְלִכּוֹתִי, טְרַקְלִין רֹחֵב יָדַיִם בְּעַל תַּקְרָה מְקַמְרֵת, שֶׁקְרָנֵי הַשְּׁמֵשׁ מְשַׁתְּקָפִים בָּהּ בְּכָל שְׁעוֹת הַיָּמָה דָּרָף חֲרָפִים מְעֻצְבִים לְהַפְלִיא בְּתַחֲתִית כַּפֵּת הַגַּג הָעֵגְלָה, הַנְּתַמְכֵת עַל יְדֵי אַרְבַּע קִשְׁתוֹת מְרֵהִיבוֹת בְּעֻצּוֹבָן. בְּרֵאשֶׁן שֶׁל הַקִּשְׁתוֹת הָעֵגְלוֹת נוֹתֵר חֲלָל רִיק, בְּרֵאשָׁה שֶׁל כָּל אַחַת מֵהֵן הִיָּה שְׁטַח גָּדוֹל, שְׁעֵטֵר לְעַת עֵתָה בְּעֵטוּרִים קְלֵאסִיִּים, שֶׁהַשְּׁתַלְבּוֹ בַּסַּגְנוֹן הָאֲרַכִּיטְקוֹטוֹנִי שֶׁל הַטְּרַקְלִין כָּלוּ. אֲבָל הַמְלֵךְ לֹא הִיָּה מְרָצָה. הוּא חָשַׁב שְׁאֵפֶשֶׁר לְהַשְׁגִּיחַ יוֹתֵר. בְּכָל פַּעַם שֶׁהַתְּבֻנָּה לְמַעֲלָה מֵתוֹךְ הַכֶּסֶס הַמְלִכּוֹתִי הוּא הִרְגִישׁ שֶׁמְשֻׁהוּ מֵתַפְסֶס, שְׁאֵפֶשֶׁר לְהַפִּיק מְשֻׁהוּ עֻצְמָתִי יוֹתֵר, מְשֻׁהוּ שִׁישְׁתַּלְבֵּב בְּקְרָנֵי הָאוֹר, וַיְהַפֵּךְ אֶת הַכֶּפֶה לְגַלַּת הַכּוֹתֶרֶת שֶׁל הַטְּרַקְלִין.

לְשֵׁם כֹּף הוּא הִיָּה מוֹכֵן לְשַׁחֲרֵר תַּקְצִיב בְּעַל שְׁבַע סְפָרוֹת. תַּחֲצִי מִיְלִיּוֹן לְכָל אֶחָד מֵהַצְּיָרִים שִׁיעֵטְרוּ אֶת הַקִּשְׁתוֹת. אַרְבַּעַה צְיָרִים, אַרְבַּעַה צְיָרִים. הַחֲמֻרִים, הַצְּיָדִים, הַמְּגוּרִים וְכָל הַנְּדָרֵשׁ בְּזִמְנֵן הָעֵבוּדָה עַל חֻשְׁבוֹן הָאֲרָמוֹן כְּמוֹבָן. צָאוּ וּמְצָאוּ אֶת הַטּוֹבִים שְׁבָאֲמָנִים!

חֲדָשִׁים אַרְכִּים נִמְשָׁכוּ הַחֲפוּשִׁים. שְׁלִיחִים נִשְׁלַחוּ לְכָל קִצּוֹת תְּבַל בְּנִסְיוֹן לְאַתֵּר אֶת הַטּוֹבִים שְׁבִטּוֹבִים. צְיָרִים מְכַל הָעוֹלָם שְׁלַחוּ תִּיקֵי עֵבוּדוֹת וְדִגְמָאוֹת יְצִירָתִיּוֹת, יוֹעֲצֵי אֲמָנוֹת שְׁלַחוּ רְשׁוּמִים וְשִׁרְטוּטִים וְנִסּוּ לְהַעֲלוֹת רְעִיוֹנוֹת שִׁישְׁאוּ חֵן בְּעֵינֵי הַמְלֵךְ. נִעְרְכוּ רְאִיוֹנוֹת וּמִבְחָנִים לְמֵאוֹת צְיָרִים. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר נִבְחָרוּ הָאֲרַבְּעָה. כָּל אֶחָד מֵהֶם רַב אֲמָן בְּתַחוּמוֹ, כָּל אֶחָד בְּעַל סַגְנוֹן יְחוּדִי, הַמְלֵךְ חָשַׁב שְׁדוֹקָא אַרְבַּעַת אֵלָיו יוֹכְלוּ לְהֵבִיא אֶת הַטְּרַקְלִין

להרמוניה מפלגה של שלמות. והמשימה יצאה לדרכה...

האמנים עבדו. שרטטו, ערכו רשומים, ערבו צבעים ובדקו עמידות ותאורה, בחנו את השפעת קרני האור, מדדו זוויות, ולקחו מדות. ובהפסקות הם השתדלו גם להנות ממה שהארמון מציע, והיה לו הרבה מה להציע. האמת היא שלא כלם עבדו.

אחד האמנים אהב דוקא יותר את ההפסקות, אלו מצאו חן בעיניו, התענוגות שהארמון הציע דברו אליו יותר מעמידה מששכת על סלם צר פשמכחול ביד. הוא אפלו לא התחיל במדידות, הוא היה עסוק מדי בהנאות, הללו קרצו לו ומשכו אותו אליהם. לחבריו הסביר פי הטכניקות שהוא משתמש בהן משאירות לו זמן פנוי, הוא לא ממהר לשום מקום, פן, גם הוא בסופו של דבר יעמד ביד-ליין. הוא יסתדר.

הם המשיכו לעבד קשה, משקיעים שעות של עבודה מרכזת. רושמים ומוחקים, צובעים ומשפרים, מורחים שכבה על שכבה, וממתינים בדריכות לראות את האפקט המתקבל בשלוב תאורה וקרני אור. מורחים שכבה חדשה ושוב ממתינים, משפרים תוצאות ומשפרים ללא הרף. מגיעים בסופו של יום עיפים וסחוטים למטה.

ואלו הוא עושה חיים. מטיל בארמון, שוחה בברכה המלכותית, משתגף על גדות האגם המלאכותי שבגן הארמון, מבלה שעות בבר המשקאות הגדול, ומספר לכל עובדי הארמון כמה חרוץ הוא, וכמה מהר יוכל לעשות אותה עבודה שחבריו יעשו בחצי שנה. הוא נשמע בטוח בעצמו, והוא גם זכה להערכה מיחדת. ההנאות זרמו בשפע, הוא מעולם לא ידע חיים יפים יותר. היתה זו התקופה היפה בחייו. ביומנו הוא ציין את הימים הללו מתחת הכותרת "הימים של החיים הקלים".

בימים שלפני תם המועד, כשהיד-ליין התקרר, החלו חבריו לעבודה תוהים על פגותיו: "אתה באמת חושב שתוכל לבצע בימים ספורים את מה שאנחנו עשינו בחצי שנה?!"

"אני גם לא צריך ימים!" לחש בבטחון, "מספיקות לי שעות!" שש גבות

הורמו בתמהון, אך הסבר לא נתן. היום האחרון הגיע, מחר יבוא המלך להסיר את הלוט ולבחון את היצירות, ועדין השטח שפקשת הרביעית ריק. בלילה הסתגר האמן הרביעי בטרקלין במשך שעה ארוכה, כסה בכד גדול את יצירתו בדייק כפי שעשו חבריו בשלש הקשות האחרות, וחזר לחדרו. בחצות היום בדייק נכנס המלך לטרקלין.

הבד הראשון היסר, וקריאת התפעלות אמתית סחפה את הנוכחים בטרקלין. היה זה ציור שממי, צפור דואה נראתה על רקע שמים כחלים, ומרחוק התקרבה להקת צפרים מרהיבה ביפיה, אפשר היה לדמין כי קול הצפרים מהדהד בתלל הטרקלין.

הציור השני עלה על קדמו. האמן יצר בסגנון יחודי המשך טבעי של הפתוחים שעל הקשות, ודמה זרימה של אור בשלוב מפעים של צבעים. הציור זה כאלו השמש זורחת מתוכו, הקרנים האהרות מתוך הציור השתלבו בקרנים האהרות מתוך התרפים, ויצרו תחושה מפעימה של תאורה מדהימה. הבד שהוסר מהציור השלישי השאיר את כלם פעורי פה. היתה זו יצירת מופת שהשתלבה בצורה מלאה בהדר המלכותי שבטרקלין, וגרמה למלך לאשר אמת. כשהוסר הבד הרביעי השתקפו שלשת הציורים במראה הגדולה שתלה שם הצייר בליל אמש. התוצאה היתה מרהיבה.

המלך הורה להביא את הכסף. הוא לחש דבר מה באזני שר האוצר, והמשרתים חזרו עם שלשה מגשים מלאים בשטרות.

המגשים הנחו בנה אחר זה בראשי הסלמות ליד הציורים שבראש הקשות. במראה שבראש הקשת הרביעית השתקפו שלשת מגשי הכסף, ויצרו תחושה של עשר אגדי. "זה שלכם!" אמר המלך לשלשת הציורים הראשונים, והורה על מגשי השטרות. "וזה שלך!" הצביע המלך על השטרות המשתקפים במראה. "אתה יכול לקחת את זה!"

אז זהו, שמי שבחר בדרך הקלה, מי שבחר לא להשקיע, אלא רק להנות מעמלם של אחרים, לחקות אותם ולצר השתקפות מדמה של עשייה והצלחה, בל יתפלא כשלא ישאר בידו כלום. ■

בית המדרש

גוי בספק

שאלה מס' 542

נחמיה נכנס לחנות המכולת וביקש לרכוש כמה חבילות וופלים עבור יום ההולדת שתוכנן להערב, הוא הרים את הוופלים והתקדם לכיוון הקופה. אלא שלפתע הוא שם לב, שלא מופיע על החבילות המדבקה של 'נטחן ונאפה' לאחר הפסח תשע"ט הוא התלבט האם להחזיר אותם למקום היות ויש כאן חמץ שעבר עליו הפסח. אלא שבעל החנות שהבחין בו כשהוא עומד ומתבלט פנה לעברו: "אתה צריך עזרה?"

"כן" השיב נחמיה: "יש לך מושג מדוע לא מופיע על חבילות הוופלים המדבקה של 'נטחן ונאפה' לאחר הפסח?"

"אני לא יודע" השיב בעל החנות: "אבל אני גוי - וזה שלי, למה צריך כזאת מדבקה על הוופלים?" כעת הספק אצל נחמיה הלך וגדל. האם הוא יכול לסמוך על דברי בעל החנות שהוא גוי. אם כן, אין בעיה של 'חמץ שעבר עליו הפסח' ולקנות את הוופלים? מה דעתכם?

מעיינים בספרים ולומדים לפסוק הלכה או משפט: משנה ברורה סימן תמ"ט סעיף קטן ה' וב'כף החיים' על המקום סעיף קטן ז'.

תשובה לשאלה "עסקים בע"מ" (שאלה מס' 539)

תקציר השאלה השבועית: יהודה שעבד כמנהל חשבונות של בית ספר על יסודי, השקיע מכספי המוסד במט"ח, ותוך תקופה קצרה הרוויח עשרת אלפים דולר. כששמע על כך מנהל המוסד, ביקש מיהודה את הכסף בטענה שהכסף שייך למוסד היות והוא השתמש בכספים שלו. אבל יהודה טען: "הרי אם הייתי מפסיד הייתי משלם מכיסי את ההפסדים, אז גם עכשיו הרווחים הם שלי". מה דעתכם?

תשובה בקצרה: כל הרווחים שייכים ליהודה, על אף שאסור היה לו להשקיע את כספי המוסד ללא רשות.

תשובה בהרחבה: אדם שהפקיד כסף אצל שולחני (חלפן כספים) נפסק בהלכה שמותר לו להשתמש בכסף, כי מסתמא על דעת כן הפקיד אצלם את הכסף, שהרי ידוע שהם תמיד זקוקים לכסף לצורך עסקיהם, אלא אם כן המפקיד קשר או סגר את הכסף שאז מוכח שאינו רוצה שישתמשו בו. אבל אם הפקיד אצל אדם רגיל, אסור לו להשתמש בכסף, אלא אם כן ידוע שמתעסק בהלוואות לאנשים. ויש פוסקים שכתבו, שבתקופות שלא היה לאנשים שדות וכרמים ועיקר עסקיהם היה בסחורה, גם לגבי סתם אנשים אם הכסף אינו קשור בקשר מיוחד מותר להם להשתמש בכסף, ונראה שלדעתם גם בזמננו, אנשים שעיקר מחייתם הוא ממסחר והשקעות, מותרים להשתמש בכסף אם אינו קשור או סגור. אמנם לגבי אדם שעובד במוסד, על אף שהכסף שהוא מקבל אינו קשור, בכל זאת אסור לו להשתמש בו ללא רשות מנהלי המוסד, כי הכסף שנמסר לידו הוא לצורכי המוסד. ויש להבהיר, שגם כאשר מותר לשומר להשתמש בכסף, לדעת הרבה מהפוסקים מותר רק להשקיע אותם בעסק שאז הכסף נשאר ולא מתבזבז.

עבר והשתמש בכסף והרוויח למי שייכים הרווחים: שומר שהשתמש בכסף בהיתר ועשה בהם עסקים והרוויח, נפסק בהלכה שכל הרווחים שלו. אבל באופן שהיה אסור לו להשתמש בכסף, יש אומרים שאם לא גילה דעתו בפני עדים שהוא משקיע את הכסף לצורך עצמו, הרווחים שייכים למפקיד הכסף, כי מסתבר שהשומר לא התכוון לגזול אותו אלא השקיע את הכסף לטובתו, ויש אומרים שבכל מקרה השומר נאמן לומר שהשקיע עבור עצמו, שהרי אם יפסיד רק הוא יישא באחריות, אולם אם הבעלים גילה דעתו שמעוניין בהשקעה זו, שאז ההפסדים גם כן עליו, שוב אינו נאמן לומר שהתכוון בהשקעה לצורך עצמו.

בסיפור שלנו: ליהודה היה אסור לעשות עסקים בכספי המוסד ללא רשות בעלי המוסד, אולם לאחר שעבר והשקיע את הכסף, לא ניתן להוציא ממנו את הרווחים, היות והוא יכול לסמוך על הפוסקים הסוברים שגם אם הכסף הושקע באיסור, הרווחים שייכים לשומר שהשקיע אותם. ■

מסע אל העבר

שבת, כ' באייר תחילת המסע הגדול

יוסף רזניק

בר"ח סיון שנת ב' רמ"ח, 45 ימים לאחר יציאת מצרים, הגיעו בני ישראל להר סיני. במקום זה הם שהו כמעט שנה תמימה. כאן התרחשו קבלת התורה, חטא העגל ותפילת משה שלאחריו, בניית המשכן וחנוכתו, וכן המפקד המתואר בתחילת ספר "במדבר".

בכ' באייר של השנה הבאה, עלה ענן ה' מעל המשכן, והחל המסע הגדול לכיוון ארץ ישראל. המסע היה אמור להיות קצר יחסית, אולם חטא המרגלים גרם לכך שהעם התעכב במדבר במשך ארבעים שנה, ורק הדור הבא הגיע לארץ.

יום שלישי, כ"ג באייר - מפקד האצ"ל

מפקד האצ"ל דוד רזיאל נולד ברוסיה הלבנה בשנת תר"ע (1910), ובגיל 4 עלה לארץ עם משפחתו. דוד הצעיר למד בבית ספר דתי בתל אביב, ולאחר מכן עלה לירושלים ולמד בישיבת "מרכז הרב". בין השאר למד בחברותא עם הרב אברהם שפירא, שיהיה לעתיד הרב הראשי לישראל.

פרעות תרפ"ט ומעשי הטבח הערביים גרמו לרזיאל להצטרף לארגון ה"הגנה", ולאחר מכן להיות ממייסדי הארגון הצבאי הלאומי (אצ"ל). בשנת תרצ"ח (1938) התמנה רזיאל למפקד האצ"ל. בתפקידו זה הוא יזם פעולות תגמול נגד הטרור הערבי, ובשל כך נאסר על ידי הבריטים. בכל שנותיו במחתרת ואף בבית הכלא, המשיך להיות נאמן לתורה ולמצוות.

בתקופת מלחמת העולם השנייה, הפסיק האצ"ל את מאבקו בבריטים ושיתף עמם פעולה כנגד הנאצים. כתוצאה מכך שוחרר רזיאל מכלאו. בשנת תש"א (1941) הוא עמד בראש יחידה של האצ"ל שנשלחה על ידי הבריטים לעיראק, ששליטיה תמכו באותו זמן בנאצים, כדי לבצע שם פעולות מודיעין וחבלה. אך במהלך הפעולה הופצצה היחידה הקטנה ע"י מטוס גרמני, ודוד רזיאל נפגע ונהרג. 20 שנה לאחר מכן הועלו עצמותיו לארץ ונטמנו בירושלים. ביום נפילתו, כ"ג באייר, מציינים את זכרם של כל חללי האצ"ל.

יום שישי, כ"ו באייר - המסילה אל הקדושה

אחד מגדולי המקובלים בכל הדורות היה רבנו משה חיים לוצאטו, הידוע בכינויו הרמח"ל. הוא נולד בפדובה שבאיטליה בשנת תס"ז (1707), ולמד בה את תורת הנגלה והנסתר. כבר בגיל צעיר, עמד בראש חבורה של חכמים ומקובלים שנקראה "חבורת מבקשי ה'". בזכות חסידותו וקדושתו, זכה לגילוי של "מגיד" שמימי שלימד אותו את סודות התורה. לצד גדלותו בתורה, למד הרמח"ל גם שפות ומדעים, וחיבר שירים ומחזות.

אחד העקרונות החשובים במשנת הרמח"ל, הוא שמטרת הבריאה כולה היא להיטיב לנבראים מטובו הגדול של הקב"ה. לדבריו, הרע שבעולם נברא רק כדי שתהיה אפשרות של בחירה חופשית, כדי שהאדם יוכל להשיג את הטוב האלוקי העליון בכוחות עצמו. הטוב הגדול ביותר הוא להיות דומה לקב"ה, ופירוש הדבר בין השאר הוא להיות בוחר ועצמאי, ולא רק לקבל מתנות באופן פסיבי.

הרמח"ל חי כעשר שנים באמסטרדם שבהולנד, ושם חיבר את ספרו המפורסם "מסילת ישרים", שהתקבל בכל העולם היהודי כספר המוסר החשוב ביותר. ספר זה מבאר בלשון פשוטה ומובנת, כיצד יכול כל אדם, בעזרת כוח ההתבוננות, לתקן את עצמו בהדרגה, ולהגיע למעלות עליונות של דבקות בה' ואף לרוח הקודש.

- בית עזרא
- נהורא
- ניר עקיבא
- ניצן
- עוזה
- זיתן
- נתיבות
- ברכיה
- הודיה
- חצב
- עוצם
- רווחה
- שדה דוד
- שחר
- תלמים
- ירוחם
- דימונה
- אשקלון
- אשדוד

סניפי 'שלום לעם' באזור הדרום

לפתיחת סניף באזור מגוריק: 02-5022881

גיליון זה יו"ל ע"י מרכז "שלום לעם"
 שע"י עמותת גבריאל שר ישראל (ע"ר 5-037849-58)
 רחוב בני ברית 18, ירושלים | טל. 02-5022881 | פקס. 02-5022991

ארגון "שלום לעם" בנשיאות גדולי התורה שליט"א מפעיל: מסגרות לימוד ופעילויות לנוער בפריסה ארצית • ישיבה גבוהה • ישיבה תורנית לצעירים • מדרשיות ערב לנוער • מדרשת יהדות לבנות • שיעורים והרצאות • הכוונה וייעוץ • מחקר ותיעוד 'מורשת קהילות ישראל' מכון הוצאה לאור • אתר 'שלום לעם'. 'שלום לעם' באפליקציה

כל הזכויות שמורות